

UNIVERSITY OF CAMBRIDGE INTERNATIONAL EXAMINATIONS
International General Certificate of Secondary Education

CANDIDATE
NAME

CENTRE
NUMBER

CANDIDATE
NUMBER

AFRIKAANS AS A SECOND LANGUAGE

0548/01

Paper 1 Reading and Writing

October/November 2010

2 hours

Candidates answer on the Question Paper.

No Additional Materials are required.

READ THESE INSTRUCTIONS FIRST

Write your Centre number, candidate number and name on all the work you hand in.
Write in dark blue or black pen.
Do not use staples, paper clips, highlighters, glue or correction fluid.
DO NOT WRITE ON ANY BARCODES.

Answer **all** questions.

At the end of the examination, fasten all your work securely together.
The number of marks is given in brackets [] at the end of each question or part question.

LEES EERS HIERDIE INSTRUKSIES

Skryf jou sentrumnommer, kandidaatnommer en naam op al die stukke wat jy gaan inhandig.
Skryf met 'n donkerblou of swart pen.
Moenie krammetjies, skuifspelde, glanspenne, gom of vloeibare uitwisser gebruik nie.
MOENIE OP ENIGE STREPIESKODES SKRYF NIE.

Beantwoord **alle** vrae.

Maak aan die einde van die eksamen seker dat jou werk stewig vasgemaak is.
Die aantal punte word tussen hakies [] aan die einde van elke vraag of deel van 'n vraag gegee.

For Examiner's Use	
Oef. 1	
Oef. 2	
Oef. 3	
Oef. 4	
Oef. 5	
Oef. 6	
Oef. 7	
Total	

This document consists of **14** printed pages and **2** blank pages.

Oefening 1

Lees die volgende inligting oor 'n paar boeke van die skrywer François Bloemhof. Beantwoord die vrae op die volgende bladsy.

Jagseisoen

Dit is François Bloemhof se tweede Alma van der Pool-spanningsverhaal. In hierdie boek beleef Alma, met haar netjiese kantoor en deurmekaar huis, nuwe uitdagings. By die hoër skool het nog 'n kind weggeraak. Is dit ontvoering? Moord? Gaan dit slegs oor geld, of het iemand iets teen die skool? Dís die vraag wat Alma moet probeer oplos. Maar hoe kan een mens speurder, vrou, ma én onderwyseres speel?

Agent Snoet en die hondelewe

Agent Snoet is 'n effens deurmekaar speurder wat gelukkig hulp kry van sy briljante Siamese kat, Felino, om sy sake op te los. Net soos in die ander twee Agent Snoet-boeke, is Snoet en Felino in hierdie storie weer in groot gevaar en beleef hulle ongelooflike avonture. Hierdie keer moet hulle 'n BBH (Baie Belangrike Hond) se lewe beskerm ... maar as Felino nie oppas nie, is sy eie lewe in gevaar! Daar is natuurlik tussendeur hope humor.

Nie vir kinders nie

Tim Marais is amper in matriek. Dit lyk of hy alles het wat hy wil hê: hy is aantreklik, populêr en vaar goed op skool. Maar hy is ontevrede met sy hele lewe en kan nie verstaan of beskryf hoekom dit so is nie. *Nie vir kinders nie* is 'n uitdagende boek wat reguit kyk na probleme wat moderne jongmense ervaar. Baie eerlik, uit die pen van een van Afrikaans se beste skrywers, is hierdie boek 'n Sanlam-pryswenner.

- 1 Hoe is Alma van der Pool se kantoor anders as haar huis?
.....
..... [2]
- 2 Waarom is Alma se lewe so besig?
..... [1]
- 3 Die hoeveelste Agent Snoet-boek is *Agent Snoet en die hondelewe*?
..... [1]
- 4 Waarom moet Felino baie versigtig wees?
..... [1]
- 5 Waarom lyk dit asof Tim Marais alles het wat hy wil hê?
..... [1]
- 6 Waarmee is Tim Marais ontevrede?
..... [1]
- 7 Hoe weet ons dat mense dink dat die boek *Nie vir kinders nie* 'n baie goeie boek is?
..... [1]

[Totaal: 8]

Oefening 2

Lees die volgende teks en voer die opdrag uit.

'n Sportwinkelgroep wil inligting insamel oor die sportsoorte waaraan tieners deelneem.

Annette van Zyl is in graad 11 aan die Hoërskool Mandela. Haar skool se adres is Portstraat 15, Oos-Londen, 5200. Die skool se e-posadres is hsmandela@school.org.za en die telefoonnommer is 043 443 8960.

Annette het pas sestien geword en is op 31 Julie 1994 gebore. Haar adres is Seestraat 21, Oos-Londen, 5200. Haar huistelefoonnommer is 043 443 2112 en haar selfoonnommer is 082 556 7993. Haar e-posadres is annettevz@mweb.co.za.

In die winter speel Annette drie keer 'n week netbal by die skool en in die somer speel sy twee middae 'n week tennis en Saterdag wedstryde teen ander skole. Tot in graad 9 het sy ook aan atletiek deelgeneem. Sy hou daarvan om te swem, maar kry nie genoeg tyd om dit te doen nie. Regdeur die jaar gaan draf sy en haar pa omtrent vier keer 'n week. Gedurende die skoolvakansie en wanneer haar pa met verlof is, gaan draf hulle dikwels soggens vroeg.

In haar vrye tyd bring Annette tyd deur by 'n kinderhuis naby haar huis. Gedurende die week gaan sy smiddae minstens een keer soontoe en Saterdag na tennis gee sy swemlesse daar. Sy hou daarvan om televisie te kyk, en verkies programme oor reis en geskiedenis. Alhoewel sy aan die biblioteek behoort, lees sy nie baie nie.

Verbeel jou jy is Annette en vul die vorm in.

Sportdeelname

Opname

Vul asseblief die vorm in.

Naam: *Annette van Zyl*

Naam van skool: *Hoërskool Mandela* **Graad:**

Persoonlike besonderhede:

- **Geboortedatum:**
- **Adres:** *Oos-Londen, 5200*
- **Telefoonnommer:** *0825567993*
-
- **E-posadres:**

Maak 'n regmerk by die gepaste opsie(s):

- Ek neem aan die volgende sportsoorte by die skool deel:

Atletiek ☐	Rugby ☐	Sokker ☐
Tennis ☐	Hokkie ☐	Netbal ☐
- Ek is betrokke by sport by die skool:

1 tot 2 dae 'n week ☐	4 tot 5 dae 'n week ☐
2 tot 3 dae 'n week ☐	6 tot 7 dae 'n week ☐
- Ek neem aan die volgende sportsoort(e) in my vrye tyd deel (vul in):

.....

.....
- Ek is betrokke by sport in my vrye tyd:

1 tot 2 dae 'n week ☐	5 tot 6 dae 'n week ☐
3 tot 4 dae 'n week ☐	7 dae 'n week ☐

Oefening 3

Lees hierdie artikel oor volstruise en voltooi dan die aantekeninge op die volgende bladsy.

Volstruise is vol streke!

Volstruise is Afrika-voëls en kom veral in die wêreld rondom Oudtshoorn voor. Hulle is vroeër ook in die Midde-Ooste gevind, maar word nie meer daar aangetref nie.

Die volstruis is 'n wonderlike voël. Hy is die grootste voël wat vandag op die aarde leef. Vroeër was daar groter soorte, soos die Nieu-Seelandse moa, maar hulle het uitgesterf. Die volstruis kan nie vlieg nie en verskil van alle ander voëls deurdat hy net twee tone aan elke poot het.

Met sy lang nek, klein koppie, groot oë en kort, breë snawel, staan die volstruis omtrent 2,4 meter hoog. Hy kan tot omtrent 135 kilogram weeg. Die twee tone aan elke poot eindig in dik naels. Die klein vlerke word uitgesprei wanneer hy hardloop – teen 'n snelheid van tot 65 kilometer per uur. Die volstruis het baie goeie sig. Daar word vertel dat hy 'n vyand tien kilometer ver kan raaksien. Daar is ook geen landdier met sulke groot oë as hy nie. En die dik ooghare is opvallend.

Waarvoor is volstruise die heel bangste? Miskien, glo dit, 'n helikopter! Daar word vertel dat hulle skoon histories raak vir só iets in die lug. Dalk was daar in hul verre verlede 'n vlieënde roofdier wat hulle gejag het. As die volstruis bedreig voel, sal hy óf probeer keer dat sy vyand hom sien óf hy sal vlug. Hy is 'n baie goeie kamoefleerder en met sy kop en nek plat op die grond, maak hy sy lyf rond soos 'n bal, sodat hy nes 'n bossie, rots of miershoop lyk. Die volstruis sal ook probeer vlug van enigiets wat hom bang maak, en hy kan baie vinnig hardloop. As hy in 'n hoek gedryf word, kan hy egter sy aanvaller dodelik skop.

Daar is 'n paar baie spesifieke verskille tussen volstruismannetjies en -wyfies. Een studie het getoon dat die mannetjies 'n dikker vel as die wyfies het. Verder het die volstruismannetjies meestal swart vere met wit pluime aan die vlerke en stert, maar die wyfies het grysbruin vere. Die mannetjie en wyfie se verskillende kleure vere bepaal wanneer hulle op hul eiers broei. Die mannetjie, met sy swart vere wat met die nag saamsmelt, broei van laat in die middag af tot die volgende môre. Die wyfie broei bedags, omdat haar vere soos die grond om haar lyk.

Volstruise se broeityd is twee keer so lank as hoenders s'n. Eiers word in 'n groot sandholte gelê. Volstruise broei nie altyd net op hul eie eiers nie, maar ook op ander wyfies s'n wat hulle in dieselfde nes kom lê het. Nog 'n interessante ding van volstruise is hul eiers. Volstruiseiers is kliphard en kan tot 250 kilogram weerstaan. Een volstruiseier is ongeveer so groot soos 24 hoendereiers.

Die volstruis sorg vir talle baie nuttige produkte – van biltong tot verestoffers – wat hierdie snaakse voël oorgenoeg rede gee om sy kop hoog te hou.

Uit: Ons wonderlike wêreld, *Huisgenoot*

Jy gaan 'n kort praatjie oor volstruise in die klas lewer. Maak **drie** kort aantekeninge onder die opskrif waarop jy jou praatjie kan baseer. Die eerste aantekening is vir jou gemaak.

Volstruise

(a) Hoe verskil volstruise van ander voëls?

- *Hulle is groter as ander voëls*
- [1]
- [1]

(b) Hoe reageer volstruise op gevaar?

- [1]
- [1]
- [1]

(c) Watter verskille is daar tussen volstruismannetjies en volstruiswyfies?

- [1]
- [1]
- [1]

[Totaal : 8]

Oefening 4

Gebruik die teks oor volstruise op bladsy 6 en skryf 'n opsomming oor wat die volstruis 'n spesiale voël maak. Jy kan van jou aantekeninge uit Oefening 3 in hierdie opsomming gebruik.

Jou opsomming moet een paragraaf lank wees en nie meer as **80** woorde nie.

Gebruik sover moontlik jou eie woorde.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[Totaal : 5]

BLANK PAGE

TURN TO PAGE 10

Oefening 5

Een van jou maats is gedurende 'n sportwedstryd beseer en is nou in die hospitaal. Skryf 'n brief aan jou maat.

Noem die volgende:

- wat gedurende die res van die sportwedstryd gebeur het
- nuus oor twee dinge wat by die skool gebeur het
- hoe jy en jou klasmaats jou maat in die hospitaal gaan laat weet wat by die skool gebeur.

Jou brief moet omtrent **150** tot **200** woorde lank wees.

Jy sal tot 8 punte vir die inhoud van jou brief en tot 7 punte vir die styl en akkuraatheid van jou taalgebruik kry.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

Oefening 6

Die volgende artikel handel oor Corlia Fourie se boek *Stories met stertjies*. Lees die teks aandagvol en beantwoord dan die vrae op die volgende bladsy.

Geen soet heldinne in Fourie se sprokies

Mense vra dikwels vir die skrywer Corlia Fourie vir wie haar boek *Stories met stertjies* nou eintlik geskryf is.

Die illustrasies op die voorblad en binne laat dit soos 'n tipiese sprokiesboek vir kinders lyk, maar die stories het 'n kinkel. Die verhale is op bekende sprokies gebaseer, maar die heldinne het meer sê in hul toekoms as die heldinne van die tradisionele verhale. En dis dalk waarom volwassenes wonder vir wie die boek nou eintlik geskryf is. "As iemand my vra vir wie ek die stories skryf, is my antwoord dis vir die pret. Maar ek dink tog *Stories met stertjies* werk ewe goed as 'n voorleesboek vir kinders én as 'n boek wat volwassenes kan geniet."

Fourie se liefde vir sprokies kom 'n lang pad. Maar "die passiwiteit van die heldin het my nog altyd gepla. Die gesit en wag vir 'n man wat haar moet kom red, kon ek nooit verstaan nie."

Fourie is bekend vir haar sprokies met 'n Afrika-motief. "Die Afrika-stories was nuwe verhale wat ek self geskep het met San- of swart karakters en die Afrika-landskap as agtergrond. Dit is sprokiesagtige stories oor dapper meisies en meisies wat nie weghardloop nie, al is hulle bang," sê Fourie.

Stories met stertjies bevat verwerkings van onder andere "Doringrosie", "Die prinses en die padda", "Die gestewelde kat", "Sneeuwitjie" en "Die klein meerminnetjie".

"Dis lekker om sprokiesagtige stories te skryf, want dis soos speel, en iets binne-in my het nooit grootgeword nie. Speel is lekker. Ek dink moderne mense lees steeds sprokies, want dit help hulle om te ontvlug van 'n wêreld waar mense te hard werk en te min speel. Sprokies is maar net 'n ander manier van kyk na dinge. Dis goed vir enige mens om al jou idees 'n slag uit 'n ander hoek te bekyk."

Fourie het al pryse vir dramas en prosa vir volwassenes gewen. "My liefde lê by stories," sê sy op die vraag watter vorm van skryf sy verkies. "Enige soort lekker storie, maak nie saak of dit vir die verhoog is en of dit 'n roman is en of dit vir volwassenes of kinders is nie."

Sommige mense noem haar 'n feminis omdat die vroulike karakters in haar sprokies anders is. "Vroue en hul lewens is vir my belangrik en stories is belangrik. 'n Mens word ook deur stories gevorm. Ek skryf stories waarin meisies self planne maak en dit uitvoer, nie altyd met goeie gevolge nie, net soos in die werklikheid. As dit my feministies maak, dan is ek feministies. Maar ek is versigtig vir die term omdat baie vroue dink feminis beteken mannehater en ek haat nie mans nie," sê Fourie. "Dis ironies dat baie moderne vroue nie weet dat van die goeie dinge wat ons vandag het, soos dat ons meisiekinders skool toe kan gaan, aan feministe te danke is nie."

In sprokiesverhale en ander kinderboeke is illustrasies baie belangrik. So ook in *Stories met stertjies*. Die illustreerder, Alzette Prins, se prentjies sluit pragtig by die teks aan. "Ek het dit geniet om die illustrasies te doen, want die teks het weggebreek van die soet meisie as heldin." Met *Stories met stertjies* het sy die vryheid gehad om te doen wat sy wil, sê Prins.

- 1 Op watter manier is Corlia Fourie se *Stories met stertjies* net soos 'n tipiese sprokies..... [1]
- 2 Verduidelik **een** belangrike verskil tussen Fourie se stories en tradisionele sprokies.
.....
..... [2]
- 3 Vir wie is *Stories met stertjies* geskryf? [1]
- 4 Verduidelik **een** verskil tussen Fourie se Afrika-stories en die stories in *Stories met stertjies*.
.....
..... [2]
- 5 Gee **twee** redes waarom dit vir moderne mense goed is om sprokies te lees, volgens Fourie.
.....
..... [2]
- 6 Waarom kan die slot van die verhale in *Stories met stertjies* realisties genoem word? [1]
- 7 Waarom het Alzette Prins dit geniet om die illustrasies vir *Stories met stertjies* te doen? [1]

[Totaal : 10]

Oefening 7

Lees die volgende woorde van 'n omgewingswerker:

“Die mens het nie meer 'n keuse nie – die tyd vir kies is verby – ons móét nou drasties iets daaraan doen om die aarde te red.

Ons móét alternatiewe soorte brandstof ontwikkel.

Ons móét alles moontlik herwin – plastiek, blik, glas, papier, karton.

Ons móét minder elektrisiteit gebruik.

Ons móét, móét, móét ons koolstofvoetspoor verminder.

Anders ...”

Skryf 'n artikel vir die skoolkoerant oor maniere waarop skoliere kan help om die aarde te red.

Kies 'n goeie opskrif vir jou artikel.

Jou artikel moet ongeveer **200** tot **250** woorde lank wees.

Jy kan van die idees hierbo gebruik, maar moet ook jou eie idees byvoeg. Dit is belangrik dat jy jou menings goed verduidelik.

Jy sal tot 8 punte vir die inhoud van jou artikel en tot 7 punte vir die styl en akkuraatheid van jou taalgebruik kry.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

Copyright Acknowledgements:

Exercises 3 & 4 © *Volstruis – volstrek vol streke!*; *Ons wonderlike wêreld*; Huisgenoot.

Exercise 6 © *Geen soet heldinne in Fourie se sprokies*; Stephanie Nieuwoudt, Die Burger; 1 October 2007.

Permission to reproduce items where third-party owned material protected by copyright is included has been sought and cleared where possible. Every reasonable effort has been made by the publisher (UCLES) to trace copyright holders, but if any items requiring clearance have unwittingly been included, the publisher will be pleased to make amends at the earliest possible opportunity.

University of Cambridge International Examinations is part of the Cambridge Assessment Group. Cambridge Assessment is the brand name of University of